

Το Λιμάνι και η Πόλη: Τόπος – Μνήμη – Έκφραση

Καλλιτεχνικό Σχολείο Αμπελοκήπων

Άνοιξη 2014

Πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης: Μεσόγειος-Θερμαϊκός

Περιβαλλοντική Ομάδα: 45 μαθητές της Β' Γυμνασίου

Διεπιστημονική προσέγγιση:

Τοπική Ιστορία - Αγγλικά
Γερμανικά - Τέχνη

Στόχοι:

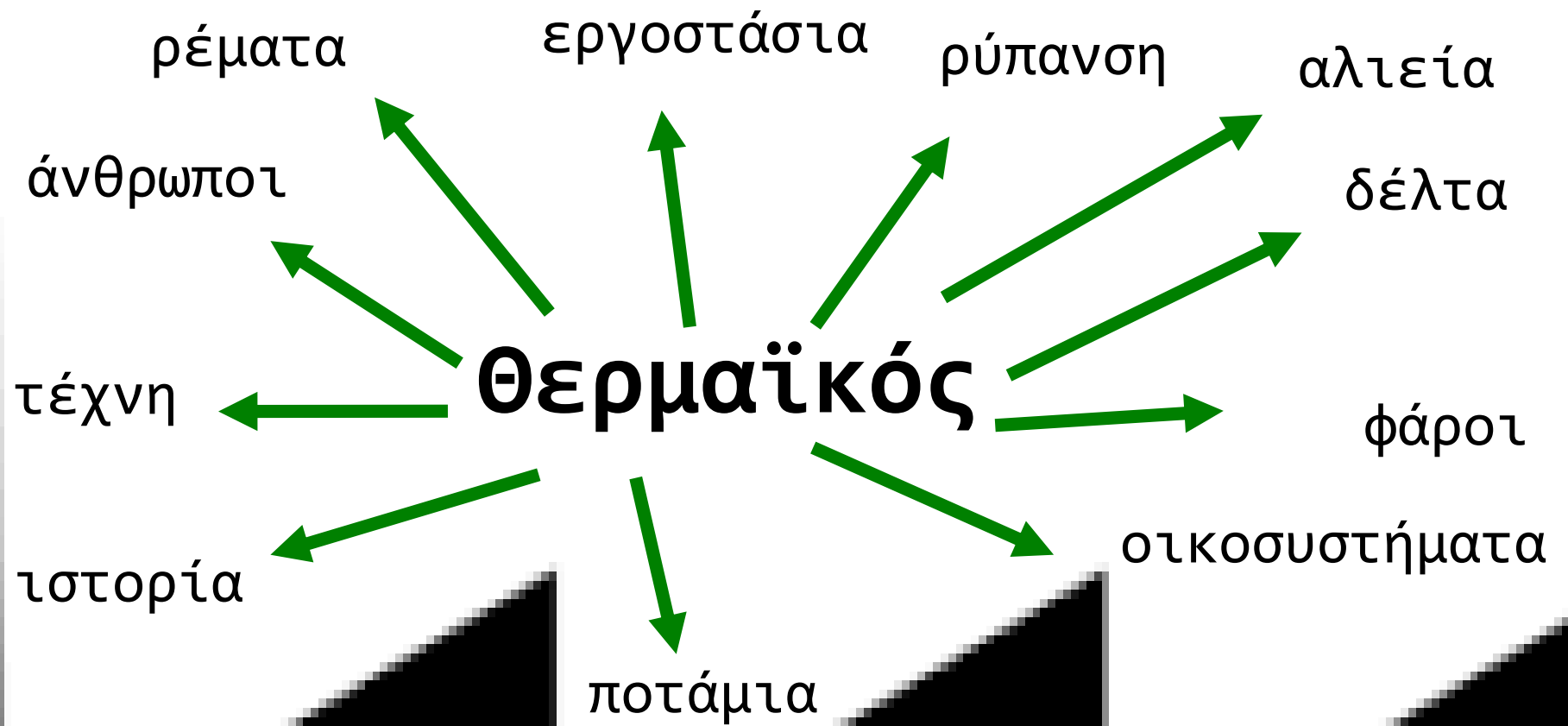
συνειδητοποίηση της σχέσης του ανθρώπου
με το φυσικό περιβάλλον

αναγνώριση της άμεσης σχέσης του
περιβάλλοντος με την πολιτισμική,
οικονομική και ιστορική εξέλιξη των
λαών

Να καλλιεργήσουμε την επιθυμία των μαθητών να
λάβουν ενεργά μέρος στη διαχείριση των
προβλημάτων της πόλης τους.

Εκπαιδευτικά εργαστήρια της ΕΛΛΕΤ
“Βιομηχανική κληρονομιά και νεολαία:
σχέσεις μνήμης, έμπνευσης και
δημιουργικότητας”

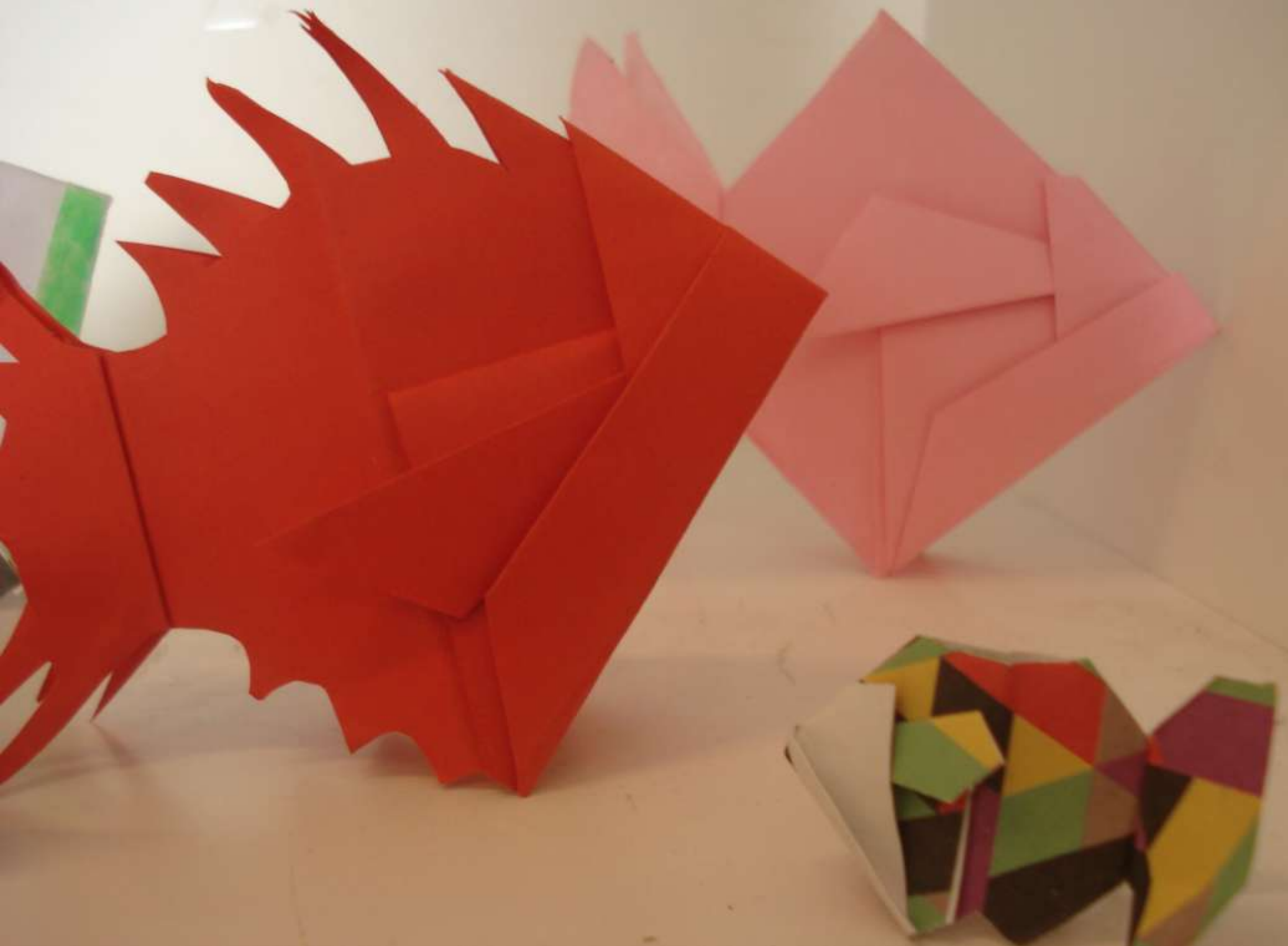
Πριν την επίσκεψη στο πεδίο

Origami

Θεωρητική προσέγγιση

Βιομηχανική Κληρονομιά και
παραδείγματα επανάχρησης σε
άλλες χώρες

Σταθμός παραγωγής ενέργειας
Μπάνκσαϊντ, Λονδίνο

Δεξαμενές αερίου στη
Βιέννη

Ορυχείο Zollverein, Έσσεν

Κλωστοϋφαντουργείο
Κάζαρομάνα, Βαρκελώνη

Industrial heritage The remains of industrial culture which are of historical, technological, social, architectural or scientific value.

buildings and machinery
mills and factories
places where energy is generated, transmitted and used
transport and all its infrastructure

warehouses and stores

workshops

Match the words with their meanings

buildings and machinery	μονόδες στις οποίες παράγεται ενέργεια, μεταφέρεται και χρησιμοποιείται
workshops	οι μεταφορές και η υποδομή τους
mills and factories	εργαστήρια
warehouses	αποθήκες και ποταμιά
places where energy is generated, transmitted and used	μύλοι και εργοστάσια
transport and all its infrastructure	κτίρια και μηχανήματα
	ορυχεία

Industrial heritage is the evidence of activities which had and continue to have **universal historical consequences**.

Social value: it is the **record** of the lives of **ordinary** men and women
it provides an important **sense of identity**

Scientific value: it is the history of manufacturing, engineering, construction
for the quality of its architecture, design or planning.

Aesthetic value:

Match the words with their meanings

value	συντηρημένος, συντηρημένη
evidence	απόδειξη ταυτότητας
consequences	κατασκευή
record	απόδειξη, στοιχεία
ordinary	αόρα
sense of identity	μηχανική
engineering	επιπλοκή
manufacturing	ιστορία, κατασκευή
construction	παράδοση

Heritage at risk – the port of Thessaloniki

What did we see when we visited the port?

επιβατικός σταθμός – παλιό πλυντήριο
κέντρα γραμμάτων ΟΛΜ
λιμεναρχείο
σπίς λιμενεργατών
ΠΑΕΓΑ
αποθήκη Α
αποθήκη Γ
στάβλος
σταβλός
γρανιές – γερανογρανιές

passenger terminal – old customs
central offices of the port
port authorities
home of dockworkers
PAEGA general warehouses
warehouse A
warehouse C
silo
old stables
cranes – bridge cranes

Can you match the places with the pictures?

Which building did you like the most?

.....

.....

What do you remember of that day? Write your feelings both in **greek** and in **english**

.....

.....

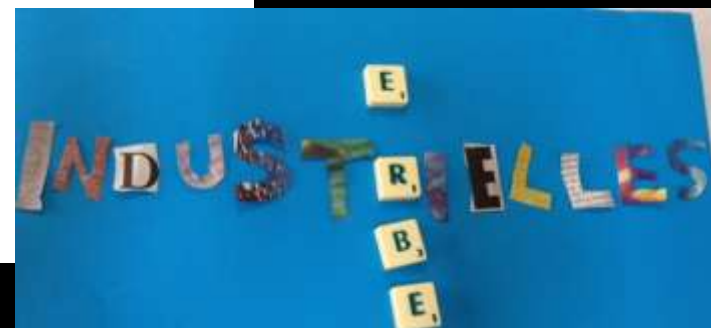
.....

.....

Which building do you think would be best for our Art School?

.....

Could you think of a slogan for our port to use it in a poster?

ΙΣΤΟΡΙΚΟΣ ΤΟΠΟΣ Α' ΠΡΟΒΛΗΤΑ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΛΙΜΕΝΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Καρτέλα 1: Πριν την επίσκεψη

Α. Πληροφοριακό υλικό & φωτογραφίες για το συγκρότημα και τα κτίριά του

Η αρχαιολογική έρευνα εντόπισε περισσότερα από 16 λιμάνια κατά μήκος της ακτογραμμής του Θερμαϊκού Κόλπου. Ο Θερμαϊκός θεωρείται από τους ιστορικούς ένα σημαντικό σταυροδρόμι για το διεθνές εμπόριο μεταξύ της Νοτιοανατολικής Ευρώπης, της Μεσογείου και της Μέσης Ανατολής.

Αρχαία λιμάνια στον Θερμαϊκό Κόλπο

Η πόλη και το λιμάνι

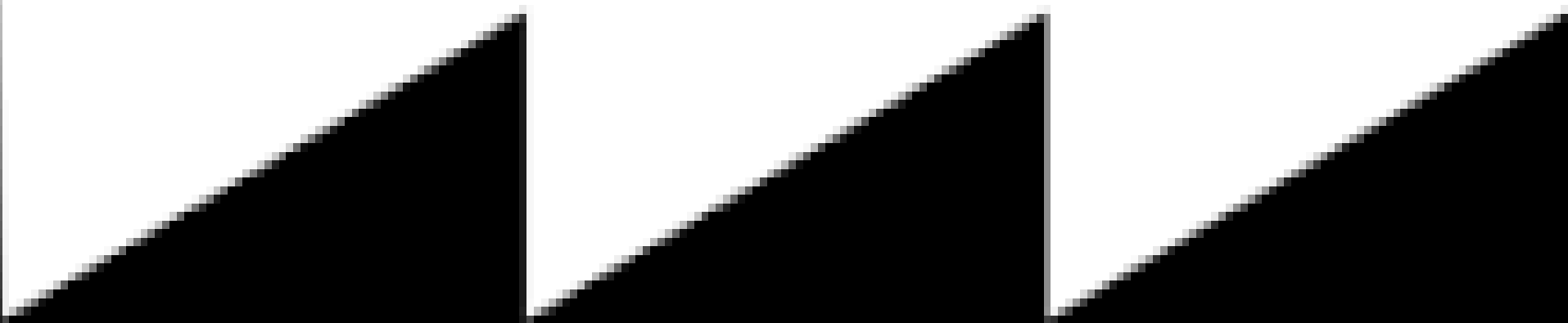
Η Θεσσαλονίκη ιδρύθηκε το 316/315 π.Χ. από το βασιλιά της Μακεδονίας Κάσσανδρο. Όταν ο Κάσσανδρος επέλεξε τη συγκεκριμένη θέση για να ιδρύσει την πόλη, ένας από τους λόγους που έλαβε σοβαρά υπόψη ήταν η δυνατότητα της θαλάσσιας επικοινωνίας της μελλοντικής πόλης. Η επιλογή της θέσης, στο βάθος του Θερμαϊκού κόλπου εξασφάλισε επιπλέον ένα ασφαλές καταφύγιο για τα πλοία.

Η Θεσσαλονίκη στους χρόνους της Τετραρχίας (3^{ος} - 4^{ος} αι. μ.Χ.) ανέπτυξε έντονη εμπορική δραστηριότητα. Δημιουργήθηκαν δύο λιμάνια στις δύο απολήξεις του θαλάσσιου τείχους της, το εμπορικό στη δυτική πλευρά (περιοχή στα ΝΔ του Ναού του Αγίου Μηνά) και το βασιλικό στην ανατολική (στον άξονα της σημερινής οδού Δημητρίου Γούναρη). Η αύξηση της στρατηγικής και οικονομικής σημασίας του εμπορικού λιμένα επί αυτοκράτορα Κωνσταντίνου (4^{ος} αι. μ.Χ.) διήρκεσε καθ' όλη τη Βυζαντινή και Οθωμανική περίοδο. Η κατασκευή ενός νέου παράκτιου αχυρού με ναύσταθμο (Φρούριο Βαρδάρη) αποτελεί μια σημαντική προσθήκη του 16^{ου} αιώνα.

Ο λιμένας στα χρόνια του Μεγάλου Κωνσταντίνου κατά τον καθηγητή Α.Π.Θ. Γ. Βελώνη

Στο λιμάνι

Παρουσίαση στο δημαρχείο

Προετοιμασία στο σχολείο

Οι μαθητές της Β' Γυμνασίου, που υλοποιούν παράλληλα πρόγραμμα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης με τίτλο "Μεσόγειος – Θερμαϊκός", συμμετείχαν στα εκπαιδευτικά προγράμματα. Η επίσκεψη της κ. Δελγιάννη στο σχολείο μας, στις 12 Φεβρουαρίου, μας βοήθησε να καταλάβουμε το πεδίο έρευνας της Βιομηχανικής Κληρονομιάς και μας έδωσε τη δυνατότητα να συζητήσουμε στις ομάδες τη σημασία του λιμανιού της Θεσσαλονίκης. Χρησιμοποιώντας το τεύχος της ΕΛΛΕΤ και του ΚΠΕ Κορδελλίου, με το πληροφοριακό υλικό και τις φωτογραφίες, καταγράψαμε την ιστορία του λιμένα και προσπαθήσαμε να τη συνδέσουμε με το μάθημα της Μεσαιωνικής Ιστορίας που διδάσκεται στη Β' Γυμνασίου.

Επίσκεψη στο ΝΟΗΣΙΣ

Η επίσκεψή μας στο Κέντρο Διάδοσης Επιστημών, στις 19 Φεβρουαρίου, μας έδωσε τη δυνατότητα να έρθουμε σε επαφή με την αρχαία ελληνική τεχνολογία και την τεχνολογία μεταφορών. Αυτή η επαφή με τη διαδρομή της επιστήμης, από το παρελθόν μέχρι σήμερα, μας βοήθησε να κατανοήσουμε τη σημασία της Βιομηχανικής Κληρονομιάς και να αναγνωρίσουμε τη συμβολή της βιομηχανίας στον εμπλουτισμό του πολιτισμού μας.

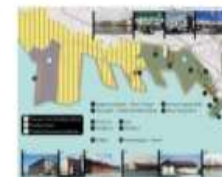
Επίσκεψη στο χώρο

Στις 26 Φεβρουαρίου επισκεφτήκαμε τον Α' Προβλήτα του Οργανισμού Λιμένα Θεσσαλονίκης, εφοδιασμένοι με φύλλα εργασίας και τοπογραφικό του χώρου, που είχαμε διαμορφώσει σε μορφή mini book για να μπορούμε να δουλέψουμε στο πεδίο.

Σε ομάδες που δημιουργήθηκαν ειδικά για το πεδίο, αναγνωρίσαμε, καταγράψαμε και φωτογραφίσαμε κτίρια του λιμανιού που σχετίζονται με την παράκτια βιομηχανική δραστηριότητα της Θεσσαλονίκης, όπως οι αποθήκες Α' και Γ', το παλιό τελωνείο, το κτίριο ελευθέρας ζώνης, την Αποθήκη Προνομιούχου Ανώνυμης Εταιρείας Γενικών Αποθηκών (ΠΑΕΓΑ), το συγκρότημα των παλιών στάβλων, κ.ά.

Μαθητές και καθηγητές

Περιβαλλοντική Ομάδα
Καλλιτεχνικού Σχολείου Αμπελοκήπων
«Μεσόγειος – Θερμαϊκός»

КОНЕЦ